

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 30, nr. 1027, 6 decembrie 2022, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

Avenit Moș Nicolae? Ați avut ghețele curate? Ați primit cadouri sau o nuielușă? Știți că Moș Nicolae păzește Soarele pentru a nu se strecura spre tărâmurile de miazănoapte și a lăsa lumea fără lumină și căldură, ajută văduvele, orfanii și fetele sărace, este stăpânul apelor și salvează de la înec corăbierii, apără soldații pe timp de război. Suficiente motive pentru a-l iubi pe Moș Nicolae!

Pagina 8

30

Revista OPINIA NAȚIONALĂ a împlinit 30 de ani! Vă mulțumim pentru însoțire! Mulțumim că ne citiți! În decembrie 1992 a apărut primul număr al publicației *Opinia națională*. De atunci, neîncetat, Fundația *România de Măine* a oferit cititorilor, în primul rând haretistilor, revista, în format fizic și virtual. Suntem, probabil, singura publicație de după 1989 cu apariție neîntreruptă. Am intrat în cel de-al 31-lea an. Mulțumim!

EDITURA ROMÂNIA DE MĂINE

Cu dragoste de carte. De 30 de ani.

Editura Fundației "România de Măine" la Gaudeamus 2022!

Vă așteptăm la standul editurii pentru a consulta noile apariții editoriale, dar și la lansări de cărți urmate de sesiuni de autografe și dezbateri!

7-11 Decembrie 2022

Pavilionul B2, Complexul Expozițional Romexpo
Accesul publicului este gratuit, zilnic, între orele 10:00 și 20:00!

Parteneri media: radio, editura.ro, www.editura.ro

Pagina 7

Dialoguri economice între generații, despre

sănătatea întregului viu comun, învățătură pentru minte, inimă și suflet (VI) *De la principiul „armoniei întregilor vii integrați” la organizarea și funcționarea societății umane pe baze sănătoase*

Continuăm să vă propunem spre reflecție un nou mod de gândire și acțiune practică, pe care l-am numit **modul economic**. Invitați la aceste dialoguri sunt profesorii universitari de la Academia de Studii Economice din București: Constantin Popescu (Costică), Alexandru Tașnadi (Sandu), iar „spiritul viu al dialogului”, de la Universitatea *Spiru Haret*, conf.univ.dr. Miltiade Stanciu (Milti).

Pagina 5

Gânduri despre gânduri: Iubiți cititori, autorii prezentului dialog vă invită să ne împărtășiți gândurile dumneavoastră referitoare la ideile publicate. Ne-am bucura dacă opiniile, întrebările dumneavoastră ar rezona prin raporturi pro și contra privitoare la aceste idei. Vă încurajăm să ne contactați pe adresa de email: miltiade_stanciu@yahoo.com. Cu prețuire, autorii!

Statutul Elevului a fost aprobat prin OMENCȘ nr. 4742/10.08.2016. și încă de atunci a deveni obligatoriu pentru toate școlile din țara noastră.

Consiliul Național al Elevilor este dator să elaboreze anual un Raport cu privire la implementarea Statutului Elevului la

nivel național, care, de-a lungul anilor, a devenit o radiografie clară a ceea ce se întâmplă, de fapt, în unitățile de învățământ românești, din prisma respectării drepturilor elevilor.

Prezentăm, în **pagina 2**, o parte a acestui interesant document.

În sfârșit, așteptarea ia sfârșit?

Mioara VERGU-IORDACHE

Pentru țara noastră, Moș Nicolae vine sau nu vine, pe 8 decembrie 2022, când pe agenda Consiliului JAI încă se află proiectul Deciziei de aderare a României la spațiul Schengen! Sigur, ne putem aștepta, nu ar fi o surpriză prea mare, să primim o nuielușă, un refuz, un capriț al unui prieten răsfățat al României, Austria, dacă nu, între timp, își mai amintește vreun „părinte”, vreo „mătușă”, vreun „unchi”, „văr” sau chiar „frate”, vreun vecin mai ager că într-o zi ne-am uitat pieziș la un gândac de trecea un drum neasfaltat sau nu am fost prietenoși cu un urs ce-și făcea de cap într-o gospodărie țărănească sau nu ne-am făcut norma (?) la arestat corupți sau cine mai știe ce.

Spuneți că nu are nicio legătură una cu alta?! Că din punct de vedere tehnic, cuantificabil adică, ne-am făcut lecțiile încă de acum zece ani? Poate că „profesorii” nu au avut timp să ne corecteze lucrările. Ziceți că noi, „elevul”, ar fi trebuit să tragem profesorii de mâncă? Da, ar fi trebuit. Și nu numai așa, de mântuială! Dar nouă ne e frică și de umbra noastră. De ce ne mai mirăm?! Suntem mari și tari în gură aici, în curtea strămoșească, tari în clonț și iute săritori la bătaie cocoșească. Dar și foarte atenți la vreo mărgicică pe care să ne-o apropiem, să cotcodăcim apoi prezentând trofeul.

Că vedeți cum e și cu „victoriile”, când ai coaliție la guvernare și alegeri după colț, aici, aproape. Dacă pe 8 decembrie România aderă la spațiul Schengen, al cui este succesul? Cine se împăunează cu el în campanie? Dar dacă, Doamne ferește!, iar nu suntem agreați, al cui e eșecul? Cine-l folosește ca armă de luptă, tot în campanie?! Mersul politic pe sârmă sau mersul pe sârma politică?!

Nu sunt convinsă că toată lumea știe ce înseamnă aderarea la spațiul Schengen, la ce ne folosește. Nu vi se pare interesant că sunt mulți români care se bucură de un eventual nou eșec, care afirmă sus și tare că „nu merităm”. De ce nu merităm? Cine și de ce a hotărât că suntem paria?! Numai noi suntem imperfecții din marea societate occidentală?

În fine, sunt multe întrebări cu privire la poporul român căroră ar trebui să le dea răspuns sociologii și psihologii. Trebuie să existe o traumă primară peste care nu putem trece, nu ne lasă să fim mai cooperanți cu noi înșine. Nu de ieri de azi. Istoria e plină de excese, de timidități, de trădări, de crime și greșeli. Se pare, însă, că istoria nu ne este izvor de înțelepciune... Dar dacă învățăm, totuși, din decizia Consiliului JAI din 8 decembrie?

Se știe, Sfântul Nicolae nu este numai protectorul celor săraci, al copiilor, al marinarilor, ci și al victimelor judecăților nedrepte. Poate că Moșul, chiar dacă mai târziu, ne pune în ghete o decizie favorabilă izvorâtă dintr-o judecată dreaptă.

O nouă delegație *Eramus+* din Turcia a vizitat Școala Gimnazială *International Premium School of Bucharest*. Vizita a avut loc în cadrul proiectului de mobilitate a cursanților și a personalului din domeniul educației și formării profesionale, cod KA121 SCH. Delegația, formată din educatori, profesori de religie, de educație civică, cadre didactice la after school, a vizitat Școala IPSB și a schimbat opinii cu doamna director Florentina Cristea.

Școala Gimnazială *International Premium School of Bucharest* derulează mai multe programe de mobilitate *Eramus+*, acesta fiind doar unul dintre ele, în colaborare cu diverse instituții educaționale din Turcia.

Școala Gimnazială *International Premium School of Bucharest* și Grădinița *Prietenii Mei* s-au alăturat campaniei sociale derulată de ISMB, denumită *Săptămâna legumelor și a fructelor*. Părinții elevilor și preșcolărilor, dar și cadrele

didactice au donat pentru copiii care provin din medii defavorizate de la Centrul *Casa Speranței*, sector 4. Toate fructele și legumele au fost duse la cei care au nevoie de ele. Le mulțumim tuturor celor care s-au implicat și au donat!

Raportul privind implementarea Statutului Elevului la nivel național 2021-2022 (I)

Statutul Elevului este primul act normativ din sfera învățământului preuniversitar, elaborat la inițiativa și cu implicarea Consiliului Național al Elevilor, și în care se regăsesc toate drepturile, îndatoririle și obligațiile ce revin elevilor înmatriculați în unitățile de învățământ de stat, private sau confesionale din România. Statutul Elevului a fost aprobat prin OMENCȘ nr. 4742/10.08.2016 și încă de atunci a deveni obligatoriu pentru toate școlile din țară.

Acum, la mai bine de 6 ani de la aprobarea acestui document extraordinar de important, ne lovim, în continuare, de mari probleme atunci când vine vorba despre implementarea corectă a prevederilor acestuia în școli. Principala cauză este, din păcate, necunoașterea conținutului actului normativ de către membrii comunității școlare - elevi, părinți și profesori.

Consiliul Național al Elevilor este dator, în temeiul Statutului Elevului, să elaboreze anual un raport cu privire la implementarea Statutului Elevului la nivel național, care, de-a lungul anilor, a devenit o radiografie clară a ceea ce se întâmplă, de fapt, în unitățile de învățământ românești, din prisma respectării drepturilor elevilor. În mod evident, imediat după interpretarea rezultatelor obținute în urma chestionarelor aplicate, reprezentanții elevilor vin și cu un amplu set de propuneri și recomandări ce sunt aduse la cunoștința Ministerului Educației și a celorlalte autorități competente de la nivel național, în vederea introducerii de modificări benefice pentru elevi și care pot contribui la creșterea calității actului educațional.

În acest sens, invităm elevii, părinții și profesorii și orice persoană care este interesată de starea de fapt a sistemului de educație să parcurgă raportul și să contribuie, prin eforturi la nivelul comunității sale, la îmbunătățirea climatului educațional.

Biroul executiv al Consiliului Național al Elevilor

La ancheta pe bază de chestionar autocompletat au participat **20.821** de elevi și profesori din învățământul preuniversitar, din care: **17.963** de elevi (din care **87,9%** din mediul urban și **12,1%** din mediul rural); **55,4%** din filiera teoretică, **20,2%** din ciclul gimnazial, **11,8%** profil tehnologic, **8,5%** unul vocațional, iar **4,1%** un profil profesional); **2.858** de cadre didactice (din care **64%** din mediul urban și **36%** din mediul rural).

INTERPRETĂRI - ELEVI

Ai auzit de Statutul Elevului?

• **63,0%** au auzit de Statutul Elevului și de prevederile sale • **37,0%** nu au auzit despre actul normativ care prevede drepturile și obligațiile lor.

Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură consideri că, în acest an școlar, ai avut parte de o evaluare obiectivă și corectă?

• **41,4%** susțin că au avut parte de evaluare obiectivă și corectă • **37,4%** susțin că profesorii lor evaluează într-un mod echitabil deloc sau destul de rar • **21,2%** susțin că profesorii lor sunt mereu obiectivi și corecți.

Ai fost consultat, în ultimul an școlar, cu privire la materiile opționale pe care le studiezi?

• **61,4%** au fost consultați cu privire la materiile opționale (curriculum la decizia școlii).

Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură consideri că materiile opționale îți satisfac nevoile și interesele?

• **15,1%** spun că nu le satisfac deloc interesele • **16,6%** consideră că acestea o fac într-o măsură restrânsă • **26,1%** susțin că o fac într-o oarecare măsură • **23,3%** afirmă că nevoile lor sunt acoperite în majoritatea cazurilor • **18,8%** au declarat că materiile opționale le-au îndeplinit în totalitate așteptările și interesele.

În școala ta există posibilitatea de a beneficia de consiliere școlară și psihologică în mod gratuit?

• **70,5%** au posibilitatea de a beneficia de consiliere școlară și psihopedagogică • **25,2%** nu știu dacă în unitatea lor de învățământ există o astfel de oportunitate • **4,2%** au susținut ferm că nu pot beneficia de consiliere școlară.

Tu sau colegii tăi ați contestat rezultatele vreunei lucrări scrise?

• **39,6%** au declarat că nu a fost nevoie să conteste rezultatele evaluărilor scrise • **24,7%** și-au exercitat acest drept • **20,7%** nu au avut posibilitatea de a contesta rezultatele unei evaluări scrise • **15,0%** nici măcar nu cunoșteau faptul că au acest drept

Ai observat, în ultimul an, cazuri în care colegii de-ai tăi să fie tratați diferit în funcție de rasă, etnie etc.?

• **28,2%** au declarat că au constatat cazuri de discriminare (rasială, etnică, pe

baza statutului social, socio-economic) ceea ce arată că numărul cazurilor de abuz și de bullying este într-o creștere alarmantă.

Dacă da, de către cine erau tratați diferit?

• **39,9%** afirmă că aceștia erau elevi • **60,1%** dintre cei care discriminează reprezentau personalul didactic și nedidactic al școlii.

Dacă da, care crezi că era cauza discriminării?

• **52,7%** afirmă că situația socio-economică, convingerile și capacitatea intelectuală reprezintă motivul discriminării • **34,9%** susțin că rasa, etnia și vârsta sunt cauzele discriminării • **12,4%** consideră că orientarea sexuală este motivul discriminării.

Au existat, în ultimul an, ore de dirigenție la care ai făcut o altă oră decât cea de consiliere personală/profesională?

• **47,5%** au susținut că au existat cazuri în care aceștia să fi făcut o altă oră • **11,6%** nu au făcut deloc ore de dirigenție în ultimul an școlar.

Rezultatele lucrărilor scrise ți-au fost comunicate în termen de maximum 15 zile lucrătoare (3 săptămâni)?

• **50,9%** au declarat că în majoritatea timpului rezultatele evaluărilor le-au fost comunicate în termen • **25,3%** au afirmat că acest termen nu a fost respectat în majoritatea cazurilor • **18,5%** au susținut că acest termen a fost în totalitate respectat • **5,3%** au spus că acest termen a fost întotdeauna depășit.

Ai acces la actele școlare proprii ce stau la baza situației școlare, în mod gratuit?

• **20,6%** au declarat că nu au avut posibilitatea de a beneficia de ele.

Cât de des ai oferit feedback semestrial profesorilor de la clasă în ultimul an școlar?

• **40,0%** nu au oportunitatea să își exercite acest drept • **10,8%** au declarat că au acordat feedback în ambele semestre • **17,6%** au susținut că au făcut acest lucru în ambele semestre, însă doar la unele discipline • **9,3%**, în unul dintre semestre, la toate disciplinele • **22,3%** au oferit feedback într-un singur semestru, numai la unele materii.

Ești informat cu privire la notele acordate, înainte ca acestea să fie trecute în catalog?

• **61,0%** au spus că le sunt comunicate rezultatele, în majoritatea cazurilor • **34,1%** au afirmat că doar uneori • **4,8%** nu au fost deloc informați în acest sens.

Ți-a fost trecută ție sau colegilor tăi absență în catalog în cazul în care erai prezent la ora de curs?

• **58,3%** nu au asistat la cazuri de acest fel • **41,7%** au fost martori ai fenomenului de a utiliza absența ca formă de sancțiune.

Beneficiezi de decontarea cheltuielilor de transport pentru deplasarea între

localitatea de domiciliu și localitatea în care ești școlarizat?

• **31,9%** au primit decontarea transportului lor • **37,9%** au primit doar parțial sumele de bani • **30,3%** dintre elevii navetiști declară că nu au primit deloc banii pentru decontare.

Ai beneficiat, pe parcursul ultimului an școlar, de asistență medicală gratuită în cabinetul școlar sau în unitățile medicale de stat?

• **90,8%** au beneficiat • **9,2%** nu au avut posibilitatea de a avea acces la asistență medicală gratuită, chiar dacă au avut nevoie

Pe o scară de la 1 la 5, cum evaluezi că ți-ai îndeplinit datoria de a frecventa orele de curs și de a te pregăti pentru fiecare disciplină de studiu în acest an școlar?

• **0,9%** nu s-au pregătit niciodată • **2,4%** s-au pregătit într-o mică măsură • **13,8%** s-au pregătit într-o măsură rezonabilă • **41,9%** s-au pregătit într-o mare măsură • **41,0%** s-au pregătit întotdeauna pentru toate disciplinele studiate.

Pe o scară de la 1 la 5, cum evaluezi măsura în care ai respectat regulamentul școlii tale în ultimul an școlar?

• **68,6%** consideră că l-au respectat în totalitate • **26,6%** l-au respectat în mare măsură • **4,1%** au respectat regulamentul într-o măsură acceptabilă.

Ți s-a refuzat vreodată accesul la orele fizice/online, în ultimul an școlar, pe diverse motive?

• **90%** susțin că nu le-a fost interzis accesul la ore din motive cum ar fi nepurtarea uniforme școlare, în mediul fizic sau online • **10%** au întâmpinat situații în care accesul la ore, și implicit, la educație, le-a fost interzis.

Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură ai elaborat lucrări originale, respectând drepturile de autor și recunoscând sursele informațiilor pe care le-ai prezentat în lucrările tale (teste, referate, proiecte etc.)?

• **53%** susțin că au respectat în totalitate drepturile de autor în redactarea lucrărilor lor • **33,3%** le-au respectat în mare măsură • **0,5%** nu le-au respectat deloc • **1,9%** le-au respectat în mică măsură • **11,4%** susțin că le-au respectat rar.

Ai putut participa la ședințele Consiliului Școlar al Elevilor, fără vreo constrângere sau îngrădire?

• **52,6%** au putut participa la aceste ședințe • **47,4%** au întâmpinat probleme în participarea la ședințele Consiliului Elevilor

Cunoști colegi cărora să le fi fost interzis, în ultimul an școlar, să candideze pentru o funcție în Consiliul Elevilor?

• **5,5%** au sesizat cazuri în care elevilor le-a fost interzis să candideze • **94,5%** susțin că nu au întâlnit astfel de cazuri.

În cazul în care în școala ta s-a produs o ilegalitate, ai anunțat autoritățile competente pentru a rezolva problema?

• **40%** nu au sesizat autoritățile competente • **60%** au sesizat autoritățile când au observat fapte ilegale.

Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură ai respectat curățenia, ordinea și liniștea în perimetrul școlii tale, fără a deranja bunul mers al orelor?

• **66,3%** au respectat ordinea și curățenia, cât și bunul mers al orelor de curs • **24,6%** le-au respectat în mare măsură • **5,9%** au respectat, într-o măsură acceptabilă • **1,1%** într-o măsură mică sau chiar deloc.

Pe o scară de la 1 la 5, în ce măsură consideri că te-ai comportat respectuos cu ceilalți colegi, dar și cu personalul școlii?

• **69,9%** au respectat persoanele menționate • **24,6%** au respectat, în mare măsură, elevii și personalul școlar • **3,9%** au tratat respectuos, într-o măsură acceptabilă, personalul școlar și elevii.

Ai observat cazuri în care profesorii din școala ta să se comporte nerespectuos cu alte persoane? Cu cine?

• **51,9%** nu au întâlnit cazuri în care profesorii să aibă un comportament neadecvat

cu alte persoane • **42%** au întâlnit astfel de situații în relația cu elevii • **4,6%** au observat un comportament nerespectuos cu alți profesori.

În ultimul an, ai deținut asupra ta sau ai consumat, în mediul școlar, vreuna dintre substanțele de mai jos?

• **90,8%** au declarat că nu au deținut sau consumat substanțe precum alcool sau țigări în mediul școlar • **7,9%** au susținut că au avut asupra lor țigări • **0,4%** au deținut, sau chiar consumat băuturi alcoolice în incinta unităților de învățământ.

În ultimul an școlar, ai introdus în școală vreun obiect din categoriile de mai jos?

• **0,4%** din numărul respondenților au declarat că au introdus în mediul școlar, spray-uri lacrimogene sau paralizante • **99%** susțin că nu au introdus astfel de obiecte.

În ultimul an școlar, ai promovat în școală materiale care fac parte din următoarele categorii?

• **1,2%** au promovat, în școală sau la cursurile online, materiale care incită la ură și discriminare • **98,8%** susțin că nu au promovat astfel de materiale.

În ultimul an școlar, ai instigat, ai participat sau ai asistat la acte de violență de orice fel?

• **31,3%** au răspuns pozitiv • **68,7%** au negat implicarea în astfel de fapte.

Dacă ești major/ă, ți se permite părsirea unității de învățământ în timpul programului?

• **49,5%** susțin că nu au putut părăsi perimetrul școlii, deși aveau acest drept • **50,5%** au putut folosi acest drept

Dacă nu ești major/ă, ai părăsit școala în timpul programului?

• **42,7%** au părăsit perimetrul școlar în timpul programului • **57,3%** susțin că nu au comis astfel de fapte.

Dacă ai fost acuzat de o încălcare a regulamentelor, a actelor normative în vigoare, ai putut să îți exerciți dreptul la apărare?

• **49%** au putut să își exercite dreptul la apărare • **51%** nu au avut parte de acest drept.

În ultimul an școlar, ai fost sancționat/ă în fața colectivului clasei?

• **10,4%** au fost sancționați în fața colectivului clasei sau al școlii • **89,6%** au negat întâmplarea unor astfel de incidente.

Dacă tu sau colegii tăi ați încălcat regulamentele, cum ați fost sancționați?

• **94%** au susținut că nu au avut parte de astfel de situații • **6%** au declarat că au fost sancționați prin scăderea notei la purtare.

Tu sau colegii tăi ați fost sancționați, în ultimul an școlar, împreună cu o persoană vinovată de o abatere, fără ca voi să fi fost implicați?

• **15,7%** au fost sancționați, împreună cu o persoană vinovată de o abatere • **84,3%** nu au fost sancționați în astfel de cazuri.

Angajați performanți, întreprinderi competitive!

WORKSHOP DE CONȘTIENȚIZARE

Luni, 28 noiembrie 2022, a avut loc o noua sesiune de întâlniri în cadrul campaniei de conștientizare a angajatorilor și de identificare a companiilor interesate să participe în cadrul grupurilor țintă, de data aceasta în județul Călărași, la Fundulea.

Experții campaniei de recrutare grup țintă au oferit informații privind condițiile de înscriere în grupul țintă al proiectului, precum și beneficiile pe care le oferă implementarea programelor de formare în domeniul digital.

Ațiunea derulată face parte din A1. Organizarea și derularea de campanii de conștientizare a angajatorilor și identificarea grupului țintă în cadrul proiectului „Angajați performanți, întreprinderi competitive!” (POCU/860/3/12/142460). Proiectul este cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman

REZULTATE GENERATE de proiect

» Proiectul va genera un efect pozitiv pe termen lung deoarece sprijină formarea profesională continuă și învățarea pe tot parcursul vieții prin adaptarea a min.500 angajați și min. 50 de angajatori la dinamica pieței muncii și a sectoarelor economice cu potențial competitiv identificate prin SNC și în domeniile de dezvoltare inteligentă și sănătate identificate prin SNCDI.

» Astfel, dezvoltarea competențelor acestor angajați conduc la îmbunătățirea competitivității prin inovare și dezvoltare a pieței, prin formarea unor profesioniști înalt calificați în domeniul TIC - 500, dintre care minim 10% - 70 persoane sunt specialiști din domeniul IT, 50 de persoane au vârsta cuprinsă între 55-64 ani și 200 persoane (minim 40%) sunt femei.

» Se va integra în minim 6 IMM-uri un program de învățare la locul de muncă în domeniul TIC; aceste IMM-uri vor avea repere clare pentru a stabili nevoia de formare în TIC și pentru a se digitaliza.

ANGAJAȚI PERFORMANȚI, ÎNȚEPRINDERI COMPETITIVE!

POCU 860/3/12/142460

Workshop de prezentare a proiectului în vederea selectării grupului țintă -28 noiembrie 2022-

Pentru informații privind avantajele, condițiile de acces și beneficiile participării GRATUITE la programele de formare în domeniul digital contactați experții noștri!

email: office@ushprobusiness.ro

<https://apic.spiruharet.ro/>
<https://ushprobusiness.ro/proiecte/angajati-performanti-intreprinderi-competitive/>

Mulțumim pentru prezentă și vă așteptăm la cursuri!

» Va contribui și la îmbunătățirea capacității instituționale prin implementarea de programe de formare profesională la nivelul angajatorilor interesați din regiunile mai puțin dezvoltate Centru, Sud-Muntenia, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia.

» Susține investiții în resursa umană în îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor și comunicațiilor, utilizarea TIC și dezvoltarea competențelor digitale prin programe de formare.

POCU 860/3/12/142460.
Proiect cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman
<https://apic.spiruharet.ro/>
<https://ushprobusiness.ro/.../angajati-performanti.../>
Email: office@ushprobusiness.ro

Românii se declară interesați de știință și tehnologie

Conform unui sondaj de opinie realizat de INSCOP Research la comanda think-tank-ului STRATEGIC Thinking Group, românii se declară interesați să învețe mai mult despre cum funcționează noile tehnologii, însă participarea la activități de învățare pe tot parcursul vieții e mai degrabă scăzută.

• 71,9% dintre români declară că ar fi interesați să învețe mai multe despre cum funcționează noile tehnologii, în timp ce 27,6% nu ar fi interesați.

• Persoanele de peste 60 de ani și cele care nu au cont pe rețelele sociale manifestă un dezinteres semnificativ mai ridicat decât alte categorii față de posibilitatea a învăța mai multe despre cum funcționează noile tehnologii.

• Totodată, 17% dintre români au participat în ultimele 12 luni la cursuri de pregătire plătite sau furnizate de angajator pentru a-și îmbunătăți aptitudinile, în timp ce 81,1% spun că nu au urmat astfel de cursuri. 1,9% nu știu sau nu răspund.

• 19,1% dintre respondenți au declarat că au urmat cursuri de pregătire plătite din bugetul propriu, iar 80,5% au spus că nu au plătit pentru astfel de cursuri.

• Peste un sfert (27,5%) din numărul persoanelor chestionate au beneficiat de pregătire la locul de muncă (sub îndrumarea unor colegi, supervizori) în ultimele 12 luni. 70,5% au răspuns negativ, iar 2% nu știu sau nu răspund.

Românii privesc pozitiv știința și tehnologia

• Întrebați dacă sunt de acord cu afirmația „Știința și tehnologia ne fac viața mai sănătoasă, mai ușoară și mai confortabilă”, 7% dintre respondenți au oferit un răspuns negativ. Ponderea celor cu un acord ridicat este de 59,5%.

• 6,1% dintre români se declară în dezacord total cu afirmația “Datorită științei și tehnologiei, generația următoare va avea mai multe posibilități de împlinire”. Ponderea celor care oferă un acord ridicat este de 56,9%.

FACILITATE-AI

GUIDELINES FOR FACILITATING THE LEARNING OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE BY SCHOOL STUDENTS OF GRADES 7-12

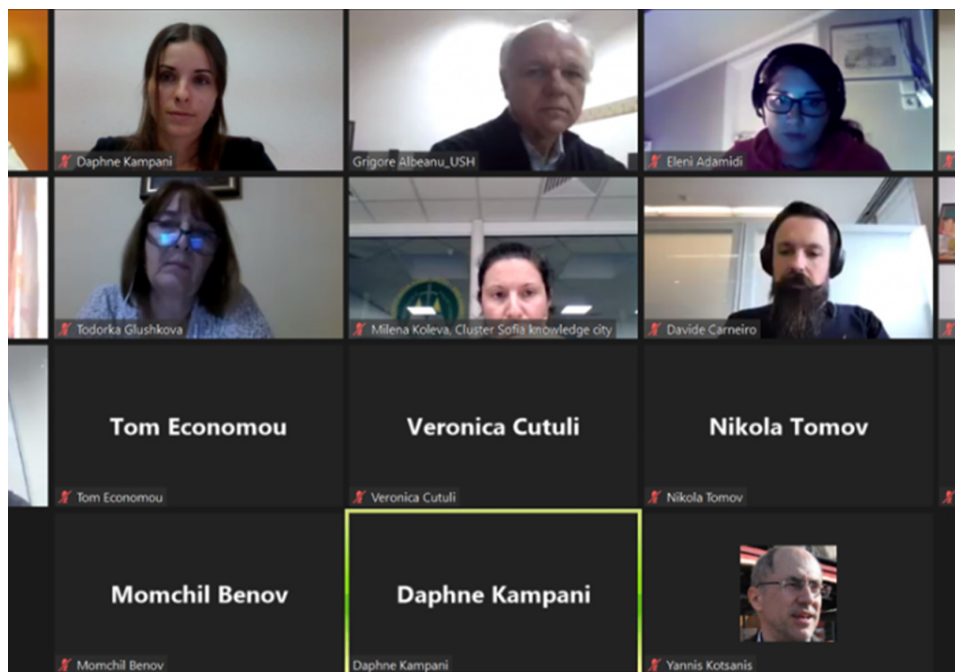
FACILITATE – AI:

Linii directe pentru facilitarea învățării Inteligenței Artificiale (IA) de către elevii din clasele VII-XII

În luna noiembrie au avut loc două evenimente în cadrul proiectului FACILITATE-AI

Întâlnirea transnațională a proiectului de două zile la Plovdiv, Bulgaria, a fost încheiată pe 23 noiembrie. Discuțiile utile din jurul facilitării AI în școli au apărut din dezvoltarea a 18 planuri de învățare și creativitate, care vor fi publicate în curând pe site-ul proiectelor, www.facilitate-ai.eu.

În ședința online din data de 8 noiembrie, Consorțiul a avut ocazia să discute despre progresul proiectului Facilitate AI în cadrul unei întâlniri online care a avut loc pe 8 noiembrie 2022. S-a discutat despre progresul Planurilor de Învățare și Creativitate care urmează să fie dezvoltate de consorțiu. Aceste planuri L&C vor fi folosite de profesorii care doresc să introducă activități legate de IA în sala de clasă și vor fi finalizate în curând.

Potrivit Cărții albe privind inteligența artificială (IA) a Comunității Europene, este necesar să se dezvolte abilitățile necesare pentru a lucra în domeniul inteligenței artificiale și să se adapteze sistemele educaționale ale țărilor europene individuale. Raportul Comisiei pentru Cultură și Educație (CULT) în fața Parlamentului European privind aplicarea IA în educație face o analiză aprofundată a necesității de a pregăti profesioniști pentru a dezvolta și aplica abordări inteligente în diverse domenii ale afacerilor și serviciilor moderne. Pe baza acestor documente strategice se pot identifica două direcții principale în aplicarea IA în învățământul școlar: - Studiul formal al algoritmilor de bază ai IA clasică și „modernă” ca disciplină separată sau în cadrul altor discipline. - Prezentarea studenților de diferite niveluri și forme de învățământ cu aplicațiile și capacitățile inteligenței artificiale. Inteligența artificială (IA) este în prezent o prioritate cheie pentru Comisia Europeană. După cum se indică în „Cartea albă despre inteligența artificială: o abordare europeană a excelenței și încrederii” publicată, având în vedere concurența globală, este nevoie de o abordare europeană solidă, care să se bazeze pe strategia europeană pentru inteligența artificială prezentată în aprilie 2018. Trebuie subliniat, că copiii de astăzi trăiesc în era inteligenței artificiale. Se estimează că până în 2022 vor fi 58 de

milioane de noi locuri de muncă în domeniul inteligenței artificiale. Prin urmare, este important ca tinerii de astăzi să fie atât consumatori conștienți, cât și designeri de AI. Toți oamenii și în special elevii din școală pleacă deja prin tehnologiile inteligente încorporate în logistica AI. Este foarte important pentru elevii școlii, ca generație viitoare care va dezvolta și aplica IA, să înceapă să o înțeleagă de la o vârstă fragedă, construind și competența necesară pentru a susține creșterea acesteia.

Deoarece AI este destul de dinamică și se schimbă des, scopul nu este doar de a crea un curriculum rigid și un text de conținut rigid pentru acesta. AI analizează date, comunică date, le introduce în algoritmi inteligenți pentru a produce rezultate tangibile care pot măsura ceva nou, creează procese de învățare automată pentru a imita gândirea umană. Cu toate acestea, gândirea despre oameni se schimbă în funcție de mediul său și este foarte dinamică, așa că trebuie să-i învățăm pe elevi cum să se adapteze la mediul lor și cum să folosească datele și gândirea critică din mediul lor. Așadar, crearea unui proiect inovator înseamnă crearea unui Curriculum AI dinamic (D-AI-C) și a unui Sistem de informare inteligentă (ISS) pentru a sprijini profesorii să fie adaptabili și informați cu privire la actualizările despre problemele și instrumentele AI pe care le pot folosi pentru a instrui elevii.

Rezultate preconizate:

• **Rezultatul 1:** Ghid de predare AI pentru profesori care facilitează învățarea elevilor din clasele 7-12

• **Rezultatul 2:** Curs de formare pentru facilitatorii de învățare în educația AI-STEAME

• **Rezultatul 3:** Mediu dinamic de învățare online cu OER pe IA în disciplinele școlare interdisciplinare Steame, cu un set de recomandări de politică Blueprint

Perioada de implementare:

01/02/2022 – 31/01/2024 (24 luni)

(www.facilitate-ai.eu)

CONSORȚIU:

organizația coordonatoare - Cyprus Mathematical Society – Cipru; **parteneri:** University of Plovdiv Paisii Hilendarski, – Bulgaria, Școala DOUKAS – Grecia, Instituto Politecnico Do Porto – Portugalia, Universitatea Spiru Haret – Romania, prof. Ivan Apostolov Școala Privata de Limba Engleză – Bulgaria, ITC Pacle Morante Limbiate – Italia, Institutul de Sisteme și Aplicații de Accelerare (IASA) – Grecia, Universitatea CIPRU.

PROIECT COFINANȚAT DIN FONDUL SOCIAL EUROPEAN PRIN PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN 2014-2020

Numai cuvinte bune și aprecieri la adresa Proiectului *FormAcces*, la Botoșani

Vineri, 25 noiembrie, la Școala Gimnazială nr. 17 din Botoșani, a avut loc o activitate dedicată Proiectului *FormAcces*, ID 139600, în care Beneficiar este Asociația „Societatea Națională *Spiru Haret* pentru Educație, Știință și Cultură”, Partener fiind Inspectoratul Școlar Județean Botoșani.

La activitate au participat șapte copii, șase reprezentanți legali ai acestora, printre care și o bunică, toți făcând parte din grupul țintă al seriei I. Copiii și reprezentanții legali ai acestora au răspuns întrebărilor unei jurnaliste de la un post de radio. Din răspunsurile lor a reieșit faptul că și copiii și reprezentanții legali ai lor sunt mulțumiți și foarte mulțumiți de modul în care s-au derulat activitățile din proiect, atât cele de suport educațional Matematică-Informatică, dar și de serviciile psiho-sociale de sprijin pentru copii, precum și de serviciile de educație parentală/ consiliere socială pentru reprezentanții copiilor.

Reprezentanții legali ai copiilor, printre ei o bunică având grijă de doi copii integrați în proiect, în condițiile în care ambii părinți sunt plecați la lucru în străinătate (Germania), au mulțumit, pe această cale, experților din proiect, pe care i-au simțit aproape de ei și de copii pe toată durata derulării activităților. La rândul lor, copiii au mărturisit că orele de Matematică/ Informatică i-au ajutat la mai buna înțelegere a unor noțiuni, la recuperarea unor goluri din pregătire, la sistematizarea materiei în vederea susținerii examenului național de admitere la liceu (toți copiii din seria I sunt acum elevi în în clasa a VIII-a). A contribuit la aceasta, conform declarațiilor lor, faptul că expertul pe Matematică/Informatică a fost în permanență alături de ei, fiind vorba despre domnul profesor Asimincesei, director al școlii.

Au mai fost prezenți prof. dr. Daniel Botezatu, coordonator proiect (partener), și directorul unității de învățământ, prof. Vasile Asimincesei, care este și unul dintre cei cinci experți ai proiectului pe Sub-activitatea A3.1, *Servicii de suport educațional matematică/informatică*.

În acest moment, în cadrul proiectului se derulează activități cu seria a II-a, formată din copii și reprezentanți legali ai acestora din zece unități de învățământ ale județului.

Emisiunea realizată va fi difuzată la *Radio România Actualități* și la postul de radio *Viva FM Botoșani*.

Prof. dr. Daniel BOTEZATU – coordonator proiect (partener)
Prof. Vasile ASIMINCESEI, expert A3.1 în cadrul proiectului

SOCIETATEA NAȚIONALĂ SPIRU HARET
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN BOTOȘANI

FormAcces
PROIECT FINANȚAT DE UNIUNEA EUROPEANĂ

Concursul de artă plastică cu tema *Sfântul Andrei, ocrotitorul României* la Centrul Cultural Otopeni

George V. GRIGORE

Dimineața era plăcută, aici la aeroportul Otopeni, unde zeci de avioane brăzdează cerul și te fac să ridici capul automat. Dar și în micul și cochetul orașel ilfovean Otopeni era agitație, pentru că aici se pregăteau toate cele necesare pentru Concursul de artă plastică *Sfântul Andrei – Ocrotitorul României*, ce s-a desfășurat în perioada 22-28 noiembrie 2022 la Centrul Cultural *Ion Manu* Otopeni. Elevii din toate școlile din Ilfov și profesorii îndrumători ai acestora au depus din timp lucrări cu tema *Sfântul Andrei*, în cadrul unei expoziții-concurs. Lucrările de pictură pe suport de sticlă, lemn sau pânză, ce au fost realizate în tehnicile specifice picturii (ulei, acril, tempera, acuarelă), având ca tematică viața și martiriul Sfântului Andrei, cel numit popular și „*Cap de iarnă*” și proclamat ca fiind *Ocrotitorul României* din anul 1997, au fost jurizate pe 25 noiembrie 2022 de un juriu competent, format din Vasile Bogus – inspector școlar la ISJ Ilfov, Adriana Badea – îndrumător pictor al Cercului de pictură din cadrul Centrului Cultural *Ion Manu* Otopeni și George Grigore, șef Birou Cultură la CJCPCT Ilfov. Ei au avut în vedere la notare maniera de lucru, culorile folosite și tehnica abordată în executarea exponatelor. Au fost premiate cele mai reușite lucrări, confirmând astfel sensul, valoarea și rezultatele educației permanente promovate de instituțiile de

cultură de specialitate și de cele de învățământ și, nu în ultimul rând, de administrația locală. Toate aceste instituții au misiunea nobilă și responsabilă de a păstra și transmite generațiilor viitoare minunatul tezaur al artei tradiționale.

Vernisajul și premiarea participanților a avut loc în data de 28 noiembrie 2022, când elevii cu cele mai bune lucrări au fost premiați cu premiul I, II, III și mențiuni 1,2,3. Acestea au fost acordate pe secțiuni: clasele 0 - IV, clasele V-VIII, clasele IX-XII.

La eveniment au participat Ștefan Rădulescu, vicepreședintele Consiliului Județean Ilfov, Cristina Ghiță, inspector școlar general adjunct, Vasile Bogus, inspector școlar, împreună cu Alexandrina Niță, director CJCPCT Ilfov, care au oferit împreună diplome, materiale de pictură (pânze, culori acrilice, pensule, pixuri etc), ghiozdane și rechizite elevilor și profesorilor participanți.

Premiile pentru elevii claselor 0 – IV s-au îndreptat către Marc Popa de la Liceul *Ioan Petrus* – Otopeni (Premiul I; clasa a III-a), Florentina Ema Filipoiu de la Liceul *Ioan Petrus* – Otopeni (Premiul II; clasa a III-a B), Isabela Denisa Diță de la Centrul Cultural *Ion Manu* – Școala Gimnazială *Happy Children Academy* (Premiul III; clasa a II-a), Claudia Ioana Filip de la Liceul *Ioan Petrus* – Otopeni (Mențiune; clasa a III-a, F), Anastasia Hardei de la Liceul *Ioan Petrus* – Otopeni (Mențiune; clasa a III-a, B),

Tatiana Mitu Nicolae de la Centrul Cultural *Ion Manu* – Școala Gimnazială *Happy Children Academy* (Mențiune; clasa a II-a).

Premiile pentru clasele V - VIII s-au îndreptat către următorii elevi: Doina Maria Teodora de la Liceul Teoretic *Traian Lalescu* din Brănești (Premiul I; clasa a V-a), Anastasia Vasile de la Liceul cu profil sportiv *Helmut Dukadam* din Clinceni (Premiul I; clasa a VIII-a), Maya Gabriela Alina Cătișă de la Liceul Tehnologic *Doamna Chiajna* din Roșu (Premiul II, clasa a V-a), Elena Matei Dima de la Școala Generală nr.1 din Berceni (Premiul II; clasa a V-a), Iulia Turcu de la Școala Gimnazială nr. 1 din Balotești (Premiul III; clasa a VIII-a), Flavia Ciornei de la Liceul Teoretic *Ioan Petrus* din Otopeni (Premiul III; clasa a VIII-a), Irina Rotaru de la Școala Gimnazială *Mihai Eminescu* din Ghermănești (Snagov) (Mențiune; clasa a VII-a), Maria Camelia Tuță de la Școala Gimnazială Nr. 1 din Brănești (Mențiune; clasa a VI-a) și Camelia Rosetti de la Liceul *Ioan Petrus* – Otopeni (Mențiune; clasa a VIII-a).

La clasele IX – XII, premiile au fost acordate elevilor: Denisa Paraschiv de la Liceul Teoretic *Ioan Petrus* – Otopeni (Premiul I; clasa a X-a), Monica Ciublan de la Centrul de Excelență Ilfov, Liceul *Barbu Știrbey* din Bufta (Premiul II; clasa a XI-a), Manea Ștefania de la Centrul de Excelență Ilfov, Liceul *Barbu Știrbey* din Bufta (Premiul III; clasa a IX-a), Amalia Niculae de la Centrul de Excelență Ilfov – Bufta (Mențiune; clasa a XI-a), Gabriela Stoian de la Liceul *Ioan Petrus* – Otopeni (Mențiune; clasa a XII-a) și Maria Felicia de la Liceul *Alexandru Rosetti* din Vidra.

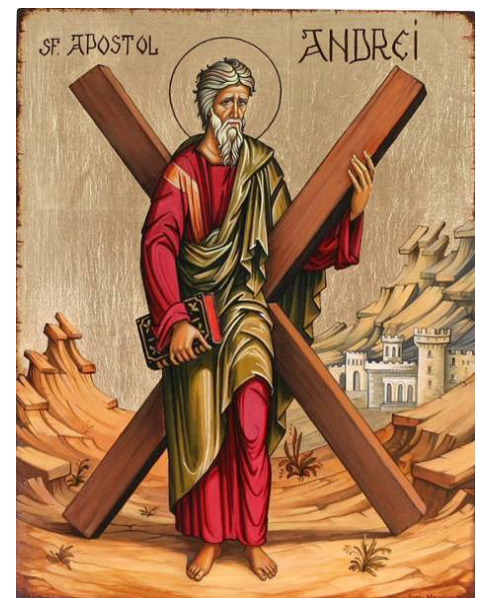
Ne-am bucurat de colaborarea cu profesorii îndrumători de desen și arte plastice din județul Ilfov ca: Alice Ghiocilă - de la Liceul Teoretic *Ioan Petrus* din Otopeni, Gina Cristina Ilie – de la Liceul cu profil sportiv *Helmut Dukadam* din Clinceni, Anamaria Stoian de la același liceu sportiv, Mihaela Mocanu de la Școala Gimnazială nr.1 din Bragadiru, Cătălin Mocanu de la Școala Gimnazială nr.1 din Cornetu, Roxana Coroian – de la Școala Gimnazială *Happy Children Academy* din Voluntari, Andra Dipratu de la Școala Gimnazială nr.1 din Afumați, Daniela Constantin de la Școala Gimnazială nr.1 din Grădiștea, Georgeta Melnic de la Liceul Teoretic *Traian Lalescu* din Brănești, Daniela Drașgan de la Școala Gimnazială nr. 1 din Berceni, Denisa Elena Grindei de la Liceul Tehnologic *Doamna Chiajna* din Roșu, Cristina Varga Rădulescu de la Școala Gimnazială nr.2 din Jilava,

Ana Cristina Rădulescu de la Liceul *Alexandru Rosetti* din Vidra, Elena Brod de la Liceul Tehnologic *Nicolae Bălcescu* din Voluntari, Roxana Marcela Popescu de la Liceul Tehnologic *Ioan Petrus* din Otopeni, Mihaela Ardeleanu de la Școala Gimnazială *Ioan Bădescu* din Popești – Leordeni, Constantin Alexandru Ionescu de la Școala Gimnazială nr.1 din Balotești, Mihnea Cristian Badea de la Liceul *Barbu A. Știrbey* din Bufta, Iuliana Arsene și Alexandra Pisaltu de la Școala nr. 2 Voluntari, și Camelia Vlad de la Școala Gimnazială nr.1 de la Jilava.

Au fost și profesori care au expus lucrări personale pe tema dată de către organizatori: Daniela Drăgan de la Școala Gimnazială nr.1 de la Berceni, Cristina Varga Rădulescu de la Școala Gimnazială nr.2 de la Jilava și profesorul Cristian Mihnea Badea de la Școala Gimnazială nr.1 din Bufta și Liceul *Barbu A. Știrbey* din Bufta.

Organizatorii evenimentului au fost Consiliul Județean Ilfov prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, având ca parteneri Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Centrul Cultural *Ion Manu* Otopeni.

Concursul de Artă Plastică cu tema „*Sfântul Andrei - Ocrotitorul României*” – Ediția a V-a și-a propus să descopere tinere talente în domeniul picturii, dornice de evoluție și afirmare. Concursul face parte din categoria activităților extrașcolare și a fost deschis participării tuturor elevilor din ciclurile de învățământ (primar, gimnazial, liceal) sau cercuri – cluburi de artă din întreg județul Ilfov.

Dialoguri economice între generații, despre „sănătatea întregului viu comun”, învățătură pentru minte, inimă și suflet (VI) De la principiul „armoniei întregilor vii integrați” la organizarea și funcționarea societății umane sănătoase (continuare)

Competiția: lupta tuturor împotriva tuturor

Am învățat până acum că fericirea nu aparține celui care are totul, ci aceluia care apreciază ceea ce are. Pur și simplu!

Milti: Fiecare societate este interesată să stabilească un raport just între drepturi și libertăți, între obligații și îndatoriri, între libertate și responsabilitate. Să înțelegem că oamenii se tem de libertate, pentru că aceasta presupune responsabilitate, cum zicea Bernard Shaw?

Costică: În același sens și cu același rost, ar trebui să înțelegem și recomandarea făcută SUA de savantul Viktor Frankl, supraviețuitor al lagărelor naziste, ca, pe lângă *Statuia Libertății*, să construim și pe coasta cealaltă, și o *Statue a Responsabilității!*

Sandu: În acest spirit ar trebui să reconstruim *autogovernarea regională și guvernarea democratică a societăților lumii*, astfel încât *volumarii politici de vocație iubitoare* să ajungă să-și pună ideile în slujba vieții și sănătății comunităților umane, societăților în ansamblul lor. Folosirea acestui principiu pentru organizarea și funcționarea unei societăți sănătoase nu are legătură cu ideologia politică de partid, ci cu educația lor în iubire, cu înclinația lor naturală și socială de a se lupta pentru binele comun al obștii.

Milti: Sub aspect practic, unitatea și acțiunea acestor două principii ne conduc spre un al treilea, *competiția omului cu el însuși*, opus concurenței dintre oameni.

Costică: E foarte complexă și dificilă problema ridicată de tine, Milti, mai ales că noi am fost învățați de existența unui alt principiu, al liberalismului economic, cunoscut sub denumirea de *concurența dintre oameni*, agenți economici, ca *Regulă de Aur* pentru progres și prosperitate.

Sandu: Este adevărat că am trăit și am învățat despre binefacerile acestui principiu în viața economică dominată de lăcomie și consumism și nu numai! Este adevărat că și în acele vremuri au existat oameni de știință care au spus că, prin intermediul concurenței dintre oameni ca agenți economici, iese afară din om ce-i mai rău: dușmănia, corupția, spionajul, invidia etc.! Aplicând principiul *superiorității timpului în raport cu spațiul* la interpretarea acestuia, astăzi ne dăm seama că această armă a „*concurenței dintre oameni*” nu numai că nu a dus la progres și prosperitate pentru toată lumea, ci a amplificat și dezvoltat regula: *câștig financiar pentru unii, din ce în ce mai puțin, și pierderi financiare pentru alții, din ce în ce mai mulți*. Dacă am interpreta acest lucru și din perspectiva *Cărții Schimbărilor*, unde se pune problema să nu urmărim esența lucrurilor, ci mișcarea lor în timp, ne putem apropia de înțelegerea corectă a cauzelor poluării sistemice, sărăciei, dezechilibrelor sociale grave etc.

Milti: Să înțelegem că principiul *competiției omului cu el însuși* nu a existat în practica vieții economice, deoarece afacerile sunt pentru oameni, cum afirma Sir Richard Branson? O carte se scrie, în principal, pentru a fi citită, nu pentru a fi cumpărată, pentru că, dacă o cumperi și nu o citești, risipești.

Costică: Era practic imposibil să ne vorbescă despre acesta, amintindu-ne, de Stephan R. Covey, în *Eficiența în 7 trepte. Un abecedar al înțelepciunii umane*. Subliniem că o asemenea regulă a înțelepciunii umane nu a trecut în aria de interes a politicilor instituționale. Dar o asemenea regulă trebuie să devină un principiu de organizare și funcționare a societății umane sănătoase. El se află în acțiune organică cu alt principiu, derivat, *sănătatea întregului viu este superioară profitului*.

Sandu: În competiția cu tine însuși se folosesc cele mai înțelepte și progresiste experiențe de viață care ne conduc în zona progresului continuu, prin depășirea permanentă a limitelor progresului, care sunt întotdeauna umane. Să amintim, în acest sens, performanțele lui David Popovici, sportivul nostru de aur, sau ale Nadiei Comăneci, ale lui Ștefan Odobleja sau ale altor numeroși performeri din toate domeniile vieții. Este interesant de învățat că în procesul *competiției cu noi înșine* apelăm la înzestrarea noastră naturală, experiența de viață dobândită, credință, educație, cunoaștere și, ceea ce este fantastic, *conștiința noastră*. În fond, *schimbarea în bine, pe sensul normal și de dorit, începe cu mine!* Flacăra ei se aprinde în interiorul ființei umane, acolo unde se cuibăresc roadele ideilor-sămânță.

Milti: Să spunem câte ceva și despre a doua parte a acestui principiu: e necesară competiția continuă cu cine ești, dar nu și suficientă.

Costică: De regulă și în medie, competiția cu cine ești are nevoie permanentă de un mediu social fertil, favorabil colaborării, cooperării și comuniunii sociale. Interacțiunea dintre aceste două părți ale principiului în cauză rezultă organic din faptul că ființa umană este, în același timp, atât natură, cât și societate. Natură, prin înzestrarea ei și homeostazia care îi asigură echilibrul societății, social, prin asimilarea tradițiilor, valorilor, credinței, obiceiurilor, experienței de viață, educației, cunoștințelor etc.

Sandu: Mai ales atunci când educația se face în iubire, când modulul *educației pentru muncă* ajută ființa umană să-și descopere vocația, știind că, doar atunci când ești pe cărare vocației tale iubitoare, performanțele sunt tot mai bune. Ce-ar putea să rezulte din vocația iubitoare a unor oameni politici pentru binele țării, din productivitatea muncii ce rezultă din iubire sau din înclinațiile sănătoase ale unui preot care folosește credința pentru binele celor pe care îi păstrează! *A munci pentru sfânta patrie trebuie să fie regula vieții noastre*, spunea Spiru Haret!

Declinul încrederii în instituțiile publice

Milti: Să integrăm în motivația acestui principiu și spusele unui fost președinte american: e bine să ne întrebăm ce face patria pentru noi, dar, în același timp, să ne întrebăm și ce facem noi pentru ea.

Costică: Să extindem cele spuse până acum și la nivelul planetei Pământ, care ne găzduiește viața, folosindu-ne de ceea ce spunea Papa Francisc, că omenirea în integralitatea sa este *poporul*, iar planeta Pământ este *patria*. Ce rezultă? Planeta Pământ ne oferă gratuit cele necesare supraviețuirii noastre, împlinirii noastre: apă, aer curat, munți, câmpii, întreaga sa lume vie etc., pentru că ne iubeste și este responsabilă pentru noi, iar noi, ca oameni, ce facem? O poluăm, îi distrugem echilibrul sistemice, îi bombardăm continuu viața în războaie, distrugem sănătatea solului prin folosirea unor produse nocive, pentru a obține o producție cât mai mare, fără să ne pese de sănătatea solului, produselor și a celor care le consumă.

Sandu: Toate aceste turbulențe, generate de *competiția dintre oameni*, conduc la dezechilibre sociale, frustrări, nemulțumiri, care, în final, conduc la declinul încrederii în instituțiile publice, așa cum arată în fiecare an Barometrele *Edelmann*. Aceste contrasensuri devin și mai profunde și mai ucigătoare în condițiile apariției și dezvoltării multinaționalelor și transnaționalelor, unde concurența dintre agenții economici este o vorbă în vânt! Parafrazându-l pe Aristotel, ceva care crește, crește, crește... se prăbușește, deoarece forțele complexității crescând devin de necontrolat! Și toate acestea în opoziție cu spusele lui E.F. Schumacher în cartea sa *Mic dar frumos*, apărută în anul 1962.

Milti: Să concluzionăm cu „strigătul științific” al nevoii de a integra principiul *competiției cu el însuși* într-un mediu favorabil colaborării și cooperării în regândirea noilor modele de organizare și funcționare a unei societăți sănătoase. Și să nu uităm, iubii cititori, de prima lege a principiului acțiunii practice, evidențiată de Marx, și anume: *al economisirii timpului uman!* Cu alte cuvinte: „nu lăsa pe mâine ce poți face azi”.

Un criteriu incomod câștig-câștig

Costică: Mergând pe firul exigențelor impuse de „sănătatea întregului viu comun” ne putem apropia și de noul principiu pe care l-am numit *câștig-câștig* pentru toți participanții la viața societății: mediul natural cu toți factorii favorabili progresului societății și mediul creat de om, format din: persoane, familii, comunități, instituții, organizații și statele în ansamblul lor. Până acum, principiul călăuzitor în virtutea concurenței dintre oameni era *câștig pentru unii și pierdere pentru alții!* Am învățat că, pentru a progresa în lumea afacerilor, falimentul era considerat o regulă de aur pentru ca alte afaceri să prospere. Este adevărat că se sublinia importanța ajutorului de șomaj, ca și nevoia de a redistribui factorii de producție în alte sectoare de producție, din punctul de vedere al pieții și vieții! Ce este grav în lumea în care trăim este că avantajul financiar pentru unii nu a însemnat numai suferințe pentru alții, ci suferință pentru mediul natural! Am ajuns, ca urmare a acestei situații, ca acesta să fie considerat ca o „Afaceri în lichidare”; crește PIB-ul chiar dacă produce și arme de distrugere a vieții, bunuri care pun în pericol sănătatea oamenilor etc. și se

pierde calitatea aerului, se distruge sănătatea apei și solului, se distruge echilibrul ecosistemelor etc. Deci, *este normal să crească un asemenea „PIB canceros” și să distrugem echilibrul ecosistemelor punând în pericol supraviețuirea noastră pe această planetă? Noi credem că NU!*

Sandu: Aplicarea în viața reală a principiului *câștig-câștig* pentru toți participanții la organizarea și funcționarea societății trebuie văzută nu ca o egalitate, ci ca un act de dreptate sistemică, guvernată de proporționalitatea contribuției, de necesitățile regenerării vieții ecologice și de păstrarea „sănătății întregului viu comun”. În felul acesta înfăptuim nu numai o motivație sănătoasă pentru lumea afacerilor publice și private, ci și o responsabilitate adecvată în folosirea tuturor factorilor de producție, în recompensa contribuțiilor, dar și în sancționarea celor care pun în pericol „sănătatea întregului viu comun”. Această regulă *câștig-câștig* este chemată să îmbine just stimularea pentru contribuția adusă, dar și pedepsirea pentru pericolele generate. Este vital ca eficiența activităților economice și sociale, politice și culturale, spirituale și religioase etc. să fie interpretată nu numai în termeni financiari, ci și din perspectiva efectelor pozitive nemarfare. Aceste efecte se propagă asupra indivizilor și familiilor, regenerării factorilor naturali, îmbunătățirii conștiinței individuale și sociale, creșterii responsabilității ființei umane. Toate acestea, pentru asigurarea armoniei dintre mediul creat de om și mediul natural, dintre aspirațiile și așteptările firești și contribuțiile aduse la dezvoltarea și folosirea cunoașterii, în slujba vieții și sănătății.

Milti: Aplicarea acestui principiu în viața reală nu poate elimina pierderile, pretutindeni există risipă: de alimente, materiale, bani, resurse umane, timp etc. Pentru o viziune mai largă ar fi bine să vedem al doilea Raport către Clubul de la Roma: *Să ieșim din epoca risipei*.

Costică: Această risipă de care vorbești se întâmplă, a existat, există și va exista! Problema pe care aș vrea să o ridic este să fim sub controlul societății riscurile care rezultă de aici, nu printr-un mecanism concret, pentru că nu se poate, ci prin conștientizarea responsabilității individuale și instituționale. Aceasta se desfășoară în direcția transformării pierderilor în factori de combatere a sărăciei, de sprijinire a educației în țările sărace, de îmbunătățire a asistenței sanitare, de impulsare a unor sectoare cu condiții favorabile în anumite țări, regiuni etc.

Sandu: Fără să neglijăm acest aspect al conștientizării responsabilității umane, individuale și instituționale, cred că *cea mai gravă risipă integrată care se întâmplă la scara planetei Pământ, în contextul actualului model, este folosirea celor mai importante resurse pentru înarmarea cosmotehnică*. Scopul unui asemenea proces, nu are nicio legătură cu îmbunătățirea vieții oamenilor, ci, dimpotrivă, el se află la baza unui comportament instituțional de a domina și exploata diferitele țări și popoare, folosind cele mai înalte cuceriri ale cunoașterii științifice, pentru arme de distrugere a vieții.

Milti: Știm că exista o teză mai veche, potrivit căreia știința și tehnica militară se vor dezvolta așa de mult încât practic un război mondial ar fi imposibil, deoarece s-ar pune în pericol întregul viu comun. În fond, și Papa Ioan Paul al II-lea spunea că progresul tehnic și tehnologia nu fac oamenii mai buni. Prin urmare, un progres tehnic care pângărește *cuibșorul vieții umane* pe planeta Pământ, zicea Albert Szent Györgyi, mai bine să nu avem parte de el.

Costică: Concluzionând, dar rămânând în spiritul gândirii critice, creative și constructive se impune să subliniem că, deși războiul face parte din viață, totuși omenirea conștientă de consecințe ar trebui să încerce să înlăture cauzele acestui fenomen. Se spune că în ultimii 5000 de ani, pe planeta Pământ, nu au existat decât 300 de ani fără războaie. De ce n-a dispărut lumea? Un om de știință spune că ar putea fi două motive: Omul nu este o *maimuță smintită* încât să-și taie craca de sub picioare, al doilea motiv, care mi se pare cutremurător, este că tehnica militară nu a fost așa de dezvoltată să ducă la dispariția omenirii.

Sandu: Costică, astăzi, când am ajuns la această performanță de contrasens de a distruge de câteva ori viața pe planeta Pământ, ca și cum o singură dată nu ar fi suficient, ne întrebăm și vă întrebăm: Ce-i de făcut?

Milti: Dragi prieteni, dacă avem în vedere ce-i răspunde, într-o scrisoare, Freud lui Einstein, că războiul va dispărea când va dispărea omul, atunci s-ar putea să nu avem nicio șansă! Și totuși,

noi credem, ca și alți cercetători ai vieții sociale, că *regândirea modelului educațional* în spiritul celor prezentate ar putea să fie un început bun. În al doilea rând, ar fi *regândirea modelului politic de guvernare a lumii*, astfel încât eliminând ideologiile politice de partid la conducerea societății să ajungă prioritar mințile de mână întâi, adică Oamenii iubitori de oameni, Naturalitate și Frumos (Popescu, 2021).

Costică: E bine să credem în ideea lansată de președintele Havel, în congresul american (din anul 1992), că fără o revoluție a conștiinței umane, omenirea nu poate rezolva aceste contrasensuri mortale. În aceeași direcție se manifesta și medicul Viktor Frankl, spunând în cartea sa, *Omul în căutarea sensului vieții*, că trebuie să ne alăturăm minorității, adică oamenilor de bun simț.

Sandu: Ce mă îngrijorează, Costică, este teza subliniată de acest savant-medic că rasa umană se împarte în două: rasa oamenilor nesimțți de mână a doua și rasa oamenilor de bun simț, de mână întâi, iar că acest raport este în permanență în favoarea primilor! Mai mult, neuropsihiatru respectiv afirmă că el se va păstra în timp!

Milti: Și totuși, n-avem altă șansă decât să armonizăm știința cu credința și să le punem pe amândouă în slujba vieții și sănătății întregului viu, promovând modelul *educației în iubire* și modelul *politicii bazate pe cea mai înaltă vocație umană, cea a omului politic*. Asta înseamnă o îmbinare complementară a modelelor de genăz filosofico-spirituală, antropocentrică cu cele hristocentrice. „Fără Mine nu puteți face nimic”. Adică, dragi prieteni, să flexibilizăm ideile-sămânță pentru a regândi și aplica un nou model de viață politică și social-economică, care să reflecte exigențele „sănătății întregului viu comun” și pericolele rezultate din încălcarea acestora, asigurând mișcarea parametrilor de stare în limitele minimaxului permis de dinamica echilibrului vieții ecologice și sociale.

Sandu: În acest sens, este nevoie de o transformare radicală internă a ființei umane, de o rebeliune a acesteia, cum o numește Osho (2015). Să nu pierdem din vedere că toate aceste principii de acțiune practică trebuie turnate în reguli, adoptate democratic și să promovăm o cultură de respectare a acestor reguli în Est și Vest în Nord și Sud, deoarece „Unul e în Unu, Totul e în Unu... Totul e în Toate”. Totodată, e necesară și conștientizarea încălcării acestor reguli.

Costică: În timp ce omul simte nevoia să fie stimulat și prețuit pentru roadele muncii sale, tot așa de adevărat este că societatea trebuie să introducă pe lângă stimularea meritată și pedeapsa meritată. Cunoaștem vorba populară: „după faptă și răsplată”, dar și cugetarea lui Confucius „să faci altuia ceea ce dorești să-ți se facă și ție”. Și răsplata meritată ca și pedeapsa meritată sunt două reguli ale conexiunii inverse, exprimate de cibernetica pentru reglarea și autoreglarea societății umane (Odobleja, 1978), care au aceeași putere ca și respirația aerului curat, a apei sănătoase pe care o bem, a bucuriei pe care o resimțim când trăim un răsărit de soare etc.

Milti: Dragi cititori, fără să prezentăm în totalitate aceste principii de organizare și funcționare a unei societăți sănătoase, pentru că practic ar fi și imposibil, ne-am străduit să vi le aducem la cunoștință pe cele considerate cele mai edificatoare din perspectiva armoniei „întregilor vii integrați”, sănătății întregului viu comun. Domnilor profesori, și în numele cititorilor noștri, vă mulțumesc pentru dialogurile purtate, caracterul științific al acestora, gândurile incitante prezentate, precum și pentru curajul asumat și împărtășit de a ne „învața să ne dezvoltăm” și să ne înșușim un nou mod de gândire și acțiune, *modul ecologic!* De asemenea, permiteți-mi să vă mulțumesc, domnilor *Oameni-Dascăli*, Constantin Popescu și Alexandru Tașnadi, pentru faptul că v-ați dedicat aproape o viață în slujba altora, construind și reconstruind modele de gândire și acțiune practică. Acestea mai cu seamă în vremurile când nevoia de modele sănătoase este vitală pentru *Om și Tot omul*, cu scopul de a reuși să creștem frumos, atât ca indivizi, cât și ca *Întreg social construit*, dar și pentru a ne găsi calea pe care încă o mai căutăm și după 30 de ani! Nutresc speranța că aceste dialoguri au fost doar o „deschidere științifică”, pe care sper să o continuăm și cu alte ocazii fericite. La bună (re)citire și (re)vedere!

*Mulțumim Bibliotecii Centrale a Academiei de Studii Economice din București pentru găzduirea uneia dintre părțile acestui dialog!
București, offline și online, 14 - 17 noiembrie 2022

VITRALII

VITRALII

Pumnii mei nu are minte

„Forța argumentului” este o expresie, din păcate, cel puțin interpretabilă, dacă nu chiar nefericită. Fiindcă între cele două cuvinte se cascadează o prăpastie, un hău illogic de sorginte aproape oximoronică.

Argumentul este, de la sine înțeles, dovada, proba, raționamentul, considerentul fără îndoială părtinitor, bazat pe adevărul relativ al unuia sau altuia. Când se adună mai multe argumente, ale ambelor părți, nu ar trebui să fie foarte greu să se ajungă la o înțelegere. Dar nu se întâmplă așa niciodată. Forța, dimpotrivă, este exact lipsa argumentului, impulsul de moment, acțiunea necontrolată. De cele mai multe ori, parcă pentru a confirma absurdul sintagmei pomenite mai sus, singurul argument rămâne pumnul, indiferent de forma pe care o ia: constrângere politică, șantaj, coerciție economică sau, uneori, tanc. Înainte de a lovi, mâna cu degetele strânse snop acoperă urechile sau ochii, pentru ca pumnul care va zvâcni în falca celui lăsat să fie surd și orb. Ciocnirea civilizațiilor, mai precis a culturilor, căci despre asta a fost și este vorba de câteva milenii încoace, a urmat același tipar bazat pe încălcarea tuturor celor zece porunci biblice și a altor învățături, pe care altminteri toată lumea le invocă zâmbind fals înainte de a rade un presupus rival de pe fața pământului.

Trăim în lumi paralele, dar ireconciliabile, legate prin sinapse mustind de ignoranță. Ura ca mijloc de relaționare. Nimeni nu se mai înțelege cu nimeni într-o societate a cărei polarizare nu mai este provocată de antagonismul bogăție-sărăcie, ci de faptul că nu mai reușim să pricepem ce ni se întâmplă. Trăim nimicul ca și cum ar fi o împlinire, probabil pentru că în ultimele decenii am fost creduli, supuși, câteodată lași. Ne-am obișnuit cu minciuna, de fapt, nici nu o mai distingem de realitate. Asistăm la falimentul economic al unui sistem pe care îl credeam infailibil, la eșecul politic al unor proiecte mărețe, dovedite ulterior drept fantezii bazate pe propagandă, la războaie de operetă în numele unor libertăți butaforice în spatele cărora se ascunde foamea de resurse ieftine necesare susținerii risipei, la prăbușirea sistemelor politice care au asigurat un echilibru strâmb, dar stabil până acum câțiva ani. Ni se spune că suntem prea mulți, că planeta nu ne mai poate răbda pe toți. Că până și zeii care ne-au creat s-au plictisit de noi. Nu cred că acum bătaia este una în sensul de „lebensraum”, adică de extindere a spațiului vital pentru că suntem prea mulți, ci una de tip „supergigantă roșie”, o stea muribundă aflată în pragul unei explozii apocaliptice. Niciun sistem nu mai stă în parametri, modurile de organizare politico-economică diferite nu se mai pot armoniza pentru că toate sunt în pragul colapsului. Este nevoie de o resetare, într-adevăr, dar aceasta nu va fi suficientă. În primul rând, marea schimbare ar trebui să se producă la nivelul indivizilor aparținând diferitelor culturi, astfel încât aceștia să accepte că existența unuia nu o exclude pe a celuilalt. Un lucru aproape imposibil, dar indispensabil. Apoi, refuzul enclavizării: cultura occidentală, culturile asiatice, cele africane, polineziene sau oricare altele s-au obișnuit să se delimiteze una de alta, preferând paradigma paralelismului în locul celei sinergice. De aici, nu a fost decât un pas până la folosirea forței ca mijloc de comunicare. Disputa s-a prăbușit din înaltele sfere ale diplomației la nivelul unui obscur derbedeu de cartier: *Pumnii mei nu are minte*. Și chiar nu are, fiindcă dacă ar fi avut, nimic din ceea ce trăim astăzi nu s-ar fi întâmplat, oameni buni. Dacă nu înțelegi limba în care îți vorbește un om, soluția ar putea fi dicționarul sau ghidul de conversație, nu pumnul năpustit spre buzele acestuia. Chiar dacă se mai întâmplă să nu ne înțelegem între noi deși vorbim aceeași limbă. Soluția rămâne argumentul.

Dragoș CIOCĂZAN

Ciocârlia 75 – o aniversare cu cântec și taraf

24 noiembrie 2022. Centrul Cultural al Ministerului Afacerilor Interne din str. Mihai Vodă, București. Multe buchete de flori, ținutele de gală se etalau în lumina puternică a reflectoarelor. Multe televiziuni își căutau locul spre a transmite dintr-o poziție cât mai avantajoasă către fideli „consumatori”, iar fotografiile ne orbeau cu bliturile lor „nervoase”, spre a surprinde instantanee... Și toate acestea pentru că doar o dată are loc Spectacolul Aniversar *Ciocârlia 75*, dedicat aniversării înființării Ansamblului Artistic *Ciocârlia* al M.A.I. În această zi aniversară nume importante ale folclorului românesc au urcat pe scenă spre a susține momente artistice de neegalat. Invitat de onoare, maestrul naiului, Gheorghe Zamfir. Aplauzele au „lovit” în ropote dese, iar ovațiile de „Bravo!” au susținut reacția pozitivă a publicului încântat de cele văzute și auzite. Reprezentanți de seamă ai folclorului din toate zonele geografice ale României au trecut prin fața microfonului, delectând publicul cu celebrele lor piese de repertoriu: Aneta Stan, Mioara Velicu, Steliana Sima, Gheorghe Turda, Mirel Bria și *Taraful Domnesc*, Gelu Voicu, Cornelia și Lupu Rednic, Ionuț Sidău, Maria Stroia, Rodica Anghelescu, Cristina Gheorghiu, Nicolae Datcu, Bogdan Ioniță, Doina Mirea, Doina Ghișescu,

Alina Alexandru, Ionel Stăncioiu-Belu, Natalia Popescu, Narcisa Bădeanu, Pancirel Constandache, orchestra și corpul de dans al Ansamblului Artistic *Ciocârlia*, *Taraful Ilfovului* și mulți alți artiști care s-au lansat în cariera artistică prin acest Ansamblu, instituție simbol al folclorului românesc. Pe lângă buchetele de flori, s-au acordat tuturor artiștilor, din partea conducerii MAI, diplome, plachete și medalii.

Ansamblul Artistic *Ciocârlia* este o instituție simbol a folclorului românesc, menită să transmită generațiilor viitoare cântecele, jocurile, tradițiile și obiceiurile strămoșești. Din inima mare a binecuvântatului pământ românesc și din doina de piatră bătută de vânt își trage seva Ansamblul Artistic *Ciocârlia*. În cântecele *Ciocârliei* se regăsește trăirea românească strâns legată de dragostea de neam și țară. De peste șapte decenii, Ansamblul este una dintre prețioasele „lăzi de zestre” românești în care sunt păstrate cu sfințenie credința, versul, cântecul, portul și jocul popular.

Aplauzele îndelungate și ovațiile din final, sala ridicată în picioare, toate au confirmat valoarea interpreților și a ansamblului artistic sărbătorit, *Ciocârlia*, al MAI.

La mulți ani, *Ciocârlia*! La mulți ani, oameni minunați!

George V. GRIGORE

INVITAT DE ONOARE:
GHEORGHE ZAMFIR

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
CENTRUL CULTURAL AL M.A.I.
ANSAMBLUL ARTISTIC
„CIOCĂRLIA”
CIOCĂRLIA 75
spectacol aniversar,
joi, 24 noiembrie 2022, ora 18.00

Realizator:
Mirel Bria
Regizor artistic:
Marian Cîrpan
Dirijori:
Gheorghe Zamfir
Cornel Turciu
Marin Alexandru
Coordonator artistic
„Taraful Ilfovului”:
Mircea Constantin
Coregraf:
Sandu Daniel Toma
Ioan Petcu
Sunet:
Valentin Popa

Invitații în lumea artelor plastice

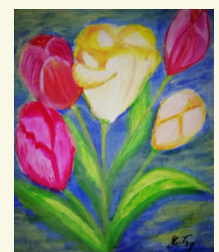
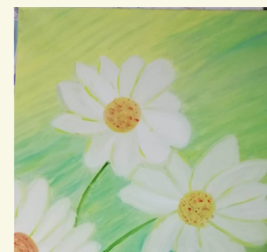
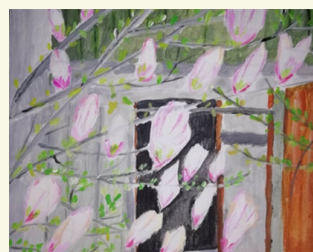
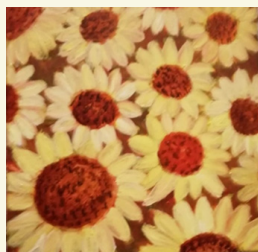
Sorina CERTEJAN:
Pictura mă deconectează de la grijile și problemele vieții

Caut cu mare atenție, de mai multe decenii, artiști dedicați artei armoniiilor cromatice, adică pictori. Mă bucur foarte mult să aduc în centrul atenției cea mai recentă descoperire: distinsa doamnă Sorina Certejan.

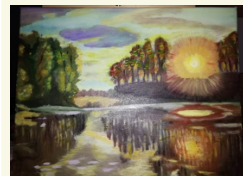
Să o cunoaștem.

Sunt Sorina Certejan, născută Mihăilescu la data de 15 iunie, în anul 1960, la Reșița. După mama sunt bănățeană, de la Ocna de Fier, iar după tată sunt bucureșteancă din Văcărești (casa s-a demolat). De la mama am moștenit dragostea pentru pictură. Dacă mă gândesc mai bine, copilăria a fost la Ocna de Fier, un sat de lângă Bocșa. Stau la Timișoara, unde m-am mutat din anul 2002 și am lucrat ca economista la o bancă. Acum sunt pensionară. A venit pandemia. M-am apucat atunci de pictură. În prima etapă am pictat din amintiri, ca să zic așa, adică efectiv ce am învățat până în clasa a VIII-a. Apoi am urmat un curs online cu profesorul Adrian Negrea, de la Baia Mare. Totul a pornit de la pandemie, datorită faptului că fiica mea mi-a spus că a moștenit de la mine talentul cu desenul. Și fiul meu și nepoții au preocupări în acest domeniu. Ar fi păcat ca eu să pun punct și să nu mă dezvolt în acest domeniu. Pornind de la indicațiile copiilor, m-am apucat să desenez. Mi-a plăcut și îmi place în continuare.

Lucrări din prima perioadă, din ...amintiri.

Lucrări mai recente

Cum se manifestă ei artistic?

Fiica mea, Cristina Sorina Stângaci, pictează ca un hobby, a făcut și tehnica în cuțit, iar fiul meu, Cosmin Marius Certejan, pictează și el, a terminat design de produs. Nepoțica mea, Teodora Mihaela Stângaci, în vârstă de 12 ani, pictează, a avut chiar un tablou expus la o expoziție, iar nepoțelul, mai micuț, Andrei Stângaci, are 10 ani. Toți au preocupări în lumea culorilor.

Un întreg arbore genealogic prin care străbate fiorul artelor plastice. Cum a fost anul 2022 pentru dumneavoastră?

În acest an am făcut cursul online, l-am terminat, a fost un curs de nouă luni; se vede că lucrările care sunt făcute acum sunt altfel decât cele executate din amintiri. Am destul de multe lucrări în 2022, cam 12, cel puțin.

Ce vă doriți pentru 2023 și anii următori?

Vreau să mă perfecționez, în primul rând, încă sunt în căutarea unui stil bine conturat, nu cred că am un stil definit. Apoi vreau să lucrez mai departe. Vă mărturisesc faptul că îmi face plăcere să pictez, mă deconectează de la grijile și problemele vieții.

Concluzia? Minunat! Nu numai că am descoperit un pictor valoros, dar am adus în centrul atenției o întreagă familie de artiști. Privind cu mare atenție tablourile invitatei noastre, observăm că ele se împart în mod clar în două perioade distincte. Sperăm ca în viitor să vedem și alte lucrări, să cunoaștem și alte aspecte din viața sa. Multă sănătate tuturor! Numai bine și frumos să fie în fiecare zi!

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

A venit Moș Nicolae!

Dimineața de 6 decembrie ne introduce în poveste! Seara de 5 decembrie are o semnificație aparte pentru toți copiii. În fiecare an, în această seară, ei își spală și își lustruiesc pantofii, cizmele ori ghetetele, așteptându-l pe Moș Nicolae. Să le aducă daruri.

Tradiția darurilor primite de la Moș Nicolae are origini vechi. Nicolae din Myra-Lichia a fost un episcop cu mare credință în Dumnezeu, care a trăit în secolul al IV-lea - (unde, pe meleagurile Turciei de astăzi), căruia îi sunt atribuite numeroase fapte bune față de oamenii săraci ori necăjiți. Provenind dintr-o familie înstărită, la moartea părinților săi, el și-a dăruit întreaga avere celor nevoiași, cum citim în „Cartea de Crăciun” de Sorin Lavric, Editura Humanitas, 1997.

Obiceiuri de Sfântul Nicolae în România

Copiii de la noi au fost învățați că, în noaptea de 5 spre 6 decembrie, Sfântul Nicolae vine și le încarcă ghetetele, cizmele cu dulciuri, jucării și daruri, dar unii găsesc și câte o nuielușă.

În tradițiile românești Moș Nicolae apare pe un cal alb, trimiteră la prima zăpadă care cade la începutul iernii, păzește Soarele care încearcă să se strecoare pe lângă el spre tărâmurile de miazănoapte pentru a lăsa lumea fără lumină și căldură, ajută văduvele, orfanii și fetele sărace la măritat, este stăpânul apelor și salvează de la înec corăbierii, apără soldații pe timp de război, motiv pentru care este invocat în timpul luptelor.

Există obiceiul la sate ca în ziua de Sfântul Nicolae feciorii să se organizeze

una dintre legende spune că erau trei fete care, neavând zestre, nu se puteau căsători și urma să fie vândute de tatăl lor unor bărbați înstăriți. Sfântul Nicolae le-a salvat. A aruncat prin fereastră, fiecareia dintre ele - în noaptea de 5 spre 6 decembrie - câte un săculeț cu bani. Săculeții au căzut fie în ciorapii puși la uscat, fie în ghetetele fetelor. Probabil, de aici este obiceiul ca darurile de Moș Nicolae să fie puse în ghetete, scrie sursa amintită.

Și tot din acest motiv, copiii au grijă ca ghetetele ori cizmele lor să fie foarte curate în această noapte. Dar Sfântul Nicolae nu este numai protectorul celor săraci, ci și al copiilor, al marinarilor și al victimelor judecăților nedrepte, fiind venerat în întreaga lume.

în cete și să-și aleagă gazda unde vor merge pentru repetițiile colindelor de Crăciun și de Anul Nou.

În colindele românești, cântate iarna, se vorbește despre florile dalbe, flori de măr. Asta pentru că bătrânii cunoșteau și ei că acea nuielușă a Sfântului Nicolae trebuie să fie una de măr, iar dacă aceasta, pusă în apă, va înflori până la Nașterea Domnului, înseamnă că sfântul a mijlocit pentru iertarea celui căruia i-a dat crenguța. Dacă la Sfântul Andrei se pune la încolțit grâu pentru a vedea cum va fi anul care vine, de Sfântul Nicolae se pun în apă crenguțe de pomi fructiferi, pentru ca acestea să înflorească, dovada iertării greșelilor, după cum spune tradiția.

Legenda nuielușei pe care o primesc copiii neascultători

La primul sinod ecumenic ținut la Niceea, în anul 325, acesta a fost recunoscut drept un mare apărător al ortodoxiei. Sinodul a condamnat erezia lui Arie, conform căreia Iisus Hristos nu este Fiul lui Dumnezeu, ci doar un om cu puteri supranaturale.

Nicolae, ajuns, episcop de Myra de la o vârstă fragedă, îngrijorat de o posibilă ruptură care putea avea loc în Biserica, i-a dat ereticului Arie o palmă. Astfel, potrivit Bisericii, de la palma Sfântului Nicolae a rămas obiceiul ca, pe 6 decembrie, cei neascultători să fie loviți cu nuielușa în semn de avertisment.

Tot tradiția spune că nuielușa cu care este lovit neascultătorul trebuie să fie de măr, iar dacă aceasta, pusă în apă, va înflori până la Nașterea Domnului (Crăciun), înseamnă că sfântul „a mijlocit” iertarea celui care a fost lovit. Sfântul Nicolae a știut, însă, că după muștrare se cere mângâiere. Astfel, el a făcut multe daruri săracilor, i-a liniștit pe cei întristați și a vindecat, cu putere de la Dumnezeu, pe bolnavi.

Sfântul Ierarh Nicolae a murit în anul 340, iar, din anul 1087, moaștele sale sunt păstrate la o biserică ce îi este dedicată, în Bari, în sudul Italiei.

Legenda lui Moș Nicolae s-a răspândit în toată lumea și a luat caracteristicile fiecărei țări. În Europa, în secolul al XII-lea, ziua Sfântului Nicolae a devenit o zi a darurilor ori a activităților cu caracter umanitar, caritabil. Sfântul Nicolae, pe care creștinii ortodocși și greco-catolici îl prăznuiesc la 6 decembrie, este celebrat peste tot în lume, până și în locuri în care populația majoritară nu este creștină.

Copiii din Franța, așteptându-l pe Moș Nicolae, lasă lângă ghetuțe un pahar de vin, iar pentru măgărușul lui lasă doi-trei morcovi și puțin zahăr, pentru că în regiunile din estul Franței, cei mici știu că Moș Nicolae vine călare pe un măgăruș, alături de Pere Fouettard (Moș Nuielușă), înveșmântat în negru. Moș Nicolae lasă daruri copioase, iar Moș Nuielușă le lasă celor care n-au fost cuminți câte o nuielușă.

În Belgia și Luxemburg, copiii își așază ghetuțele în fața ușii și, la fel ca micuții francezi, pregătesc un pahar de vin pentru moșul.

Moș Nicolae este foarte iubit de copiii din Austria, care îl percep ca pe un bătrân înveșmântat asemenea unui episcop, cu o carte mare în care îngerii au scris toate faptele celor mici și ține în mână o nuia destinată micuților care nu au dat ascultare părinților.

Moș Nicolae (Sveti Nikola) aduce cadouri în Croația după ce, cu o seară înainte, copiii își lustruiesc încălțăminte și o așază pe pervazurile ferestrelor, pentru a fi umplută cu daruri, dulciuri și fructe de către generosul moș.

În Polonia, Moș Nicolae este perceput ca fiind îmbrăcat în haine episcopale, coborând din ceruri cu ajutorul unui înger și colindând întreaga țară mergând pe jos sau purtat într-o trăsură trasă de un cal alb. După ce intră într-o casă, Moș Nicolae ascultă rugămintele copiilor, îi ceartă - dacă n-au fost cuminți -, sau îi laudă - dacă au fost buni. Celor buni le dăruiește icoane, mere roșii, portocale și „pierniki” (prăjiturele sfinte, făcute cu miere și mirodenii).

În Slovacia, Moș Nicolae (Svaty Mikulas) sosește într-o trăsură trasă de un cal. În ajun, copiii își așază încălțăminte lustruită pe pervazul ferestrei sau în pragul ușii, sperând să o găsească dimineața încărcată cu daruri. În unele școli are loc sărbătoarea „Mikul Mail”, în cadrul căreia copiii își dăruiesc unul altuia mici cadouri.

În Slovenia, în seara anterioară zilei de Sântul Nicolae, copiii își așază încălțăminte afară, în fața ușii, așteptând să o găsească a doua zi plină cu fructe, bomboane, monede și mici jucării. Cel care îl însoțește pe Moș Nicolae, numit Parkel, pune în încălțăminte copiilor obraznici cărbuni și cenușă.

Înainte zilei de Sfântul Nicolae (Szent Miklós), copiii din Ungaria își lustruiesc pantofii sau ghetetele și le așază pe pervaz pentru a fi umplute de darnicul Moș. Dimineața, copiii găsesc în încălțăminte bomboane, portocale, nuci, mere, ciocolată și mici cadouri. Copiii obraznici primesc nuielile sau linguri de lemn.

În Germania, tradiția sărbătoririi Moșului Nicolae a apărut prin îmbinarea unei figuri păgâne cu imaginea creștină a Sfântului Nicolae, care este văzut de germani ca un bătrân care poartă un sac în spate și o nuielușă în mână. Pe lângă ghetuțe, copiii pregătesc în ajun o scrisoare în care își aștern toate dorințele și câțiva morcovi pentru caii moșului. Se mai spune că Moș Nicolae are cu el o carte în care a trecut toate

faptele copiilor, bune sau rele. Dacă n-au fost cuminți, copiii primesc nuielușe, cartofi sau cărbuni. În unele regiuni din Germania, copiii se costumează în Moș Nicolae și colindă casele vecine, pentru a primi dulciuri.

Chiar și după reforma protestantă din secolul al XVI-lea, când sărbătoarea Sfântului Nicolae a fost abolită în unele țări din Europa, în Olanda, s-a păstrat. Când olandezii au emigrat în Statele Unite ale Americii, s-a răspândit acolo obiceiul de a-l celebra pe sfânt.

Pentru americani, Sinterklaas sau Sfântul Nicolae a devenit Santa Claus. Copiii olandezi celebrează pe Moș Nicolae, despre care se spune că ajunge la ei din Spania, după un lung drum pe mare. Dacă n-au fost cuminți, se tem de însoțitorul moșului, Zwarte Piet (Petru cel Negru). El îl ajută pe Moș Nicolae cu darurile și dulciurile pentru copiii cuminți. Va merge pe la fiecare copil și-i va da câte ceva, dar, dacă pe lista lui copilul este trecut ca unul neascultător, îl va lua cu el înapoi în Spania.

Cum este sărbătorit Moș Nicolae în lume

În Italia, copiii din regiunile Molifetta, Trieste, Belluno și Trentino, în ajun, așază pe o farfurie scrisorile în care-și notează dorințele, promițându-i că vor fi cuminți în anul care va veni. A doua zi, în locul scrisorilor, găsesc dulciurile lor preferate. Tot pe 6 decembrie, mai ales în Sassari, Sardinia, există tradiția numită *Rito delle nubi* (ritualul celor necăsătorii). Tineretele care au nevoie de ajutor înainte de a se mărita, primesc daruri în amintirea sfântului care a ajutat trei fete sărace să se căsătorească, oferind fiecareia câte o punguță cu galbeni.

În Cehia, odată cu cadourile constând din mere, nuci, dulciuri și jucării, Moș Nicolae le aduce aminte copiilor că în curând va sosi copilul Isus. Conform unui vechi obicei, copiii neascultători primeau în încălțări cartofi și bucăți de cărbune.

În Spania, tradițiile de Moș Nicolae includ un foarte tânăr „episcop copil”, de obicei având între trei și șase ani, și un grup de bărbați numiți „auroros”, care cântă orații. Bărbații adună colecte, care sunt apoi dăruite de preot sau „episcopul copil”. Copilul poate fi escortat de colegii de clasă, poate călări un mic cal sau prezidează, împreună cu preotul și profesorul, o masă la care se servesc fructe uscate, nuci și prăjiturele.

În Danemarca, cel care aduce daruri cără un sac în spinare și este purtat de reni. Copiii pregătesc o farfurie cu lapte sau o budincă de orez, în speranța ca aceasta va fi mâncată de elfi, personaje despre care se crede că îl ajută pe aducătorul de daruri.

Anglia: Această perioadă este specifică colectelor de mâncare, daruri și bani pentru oamenii mai puțin favorizați. În unele parohii și catedrale a fost actualizată tradiția „Episcopului Băiat” - Boy Bishop, veche de peste 5 secole. Unul din coriști este ales ca „Băiatul” sau „Episcopul Nicolae.” El poartă întregă costumație specifică unui episcop și un baston episcopal. La rostirea cuvintelor „El i-a dat jos pe cei puternici de pe tronuri și i-a înălțat pe cei slabi”, „Băiatul

Episcop” ilustrează aceste vorbe așezându-se pe scaunul episcopal. În unele sfinte locașuri, precum catedrala din Hereford, „Episcopul băiat” rostește o predică și cere Domnului ca binecuvântarea să se așeze deasupra oamenilor.

Elveția: Fiecare localitate are propriul mod de a sărbători. În orașul Küssnacht am Rigi, parada anuală de Sfântul Nicolae începe cu o bubuitură a unui tun. Urmează defilarea unor bărbați pocnind din bice lungi, a 180 de tineri purtând mitrele luminoase, dansând și sărind la fiecare pas și, în fine, a Sfântului Nicolae, înconjurat de torțe și însoțit de două ajutoare tradiționale, numite Schmutzlis, îmbrăcate în mantii castanii cu glugi. În continuare, apar trompeții, cântând o melodie în trei tonuri, apoi cei 700 de „Klausjäger”, bărbați îmbrăcați în haine albe țărănești, sunând, cu ajutorul unor curele din clopote mari, păstorești. Procesiunea este încheiată de 200 de bărbați suflând în cornuri de bovine.

Grecia: Sfântul Nicolae, numit Nikolaos, este ocrotitorul Greciei, având rolul principal de protector al navigatorilor și marinarilor. Vasele grecești au la bord, întotdeauna, icoana Sfântului Nicolae, întrucât el este considerat stăpân peste vânturi și furtuni. Respectul față de Sfântul Nicolae este mărturisit și de mulțimea de mici capele albe înșuruite de-a lungul coastelor grecești. Aceste capele, dedicate lui Nikolaos, au fost construite ca drept recunoștință, față de protecția oferită de Dumnezeu pe mări și oceane.

Irlanda: Potrivit unei legende locale irlandeze, Sfântul Nicolae este îngropat în ținutul Kilkenny, mormântul acestuia spunându-se că ar fi în interiorul ruinei bisericii Sfântului Nicolae. Această biserică este singurul vestigiu rămas din localitatea medievală Newtown Jerpoint, care a început să se degradeze, în secolul XVII. Newtown Jerpoint a fost înconjurat de o abație cisterciană fondată în anul 1183, care a servit drept punct de plecare pentru cruciații normanzi din Kilkenny.

Islanda: Patron al navigatorilor, Sfântul Nicolae a fost, în trecut, unul dintre cei mai venerați sfinți din Islanda. Se presupune că acest cult a fost adus fie de vikingi, din zonele continentale sau din Anglia, fie direct din Bizanț. În secolul XII, în Islanda a fost adoptată o lege prin care se institua o noapte de post înaintea zilei apostolilor și celei a Sfântului Nicolae.

Rusia: Sfântul Nicolae este foarte respectat în Rusia ca protector al celui slab față de cel puternic, al opresatului față de opresor și al săracului față de bogat. Patron al fermierilor, turmelor și navigatorilor, Sfântul are numeroase monumente răspândite de-a lungul frontierelor Rusiei, întrucât, pe lângă ocrotitor al călătorilor, el este și patron al grănicerilor.

Serbia: Sveti Nikola sau Sfântul Nicolae este sfântul patron a numeroase familii. Slava presupune, de obicei, o reuniune de familie ținută în casă celor mai vârstnic membru al familiei, pentru comemorarea sfântului ocrotitor, slăvirea lui Dumnezeu și ruga pentru întreaga familie, inclusiv a celor morți. Preotul binecuvântează colacul, îl taie în formă crucii și îl împarte celor de față. Se mănâncă pește, carnea fiind interzisă în această zi. Lumânarea de Slavă nu este stinsă printr-o răsufflare, ci prin câteva picături de vin dintr-un pahar care trece apoi, pentru o sorbitură, de la un membru al familiei la celălalt, simbolizându-se, în acest fel, perpetuarea sărbătorii Slava și unitatea în credință a familiei.